

Extra ruimte kunstmest-stikstof in pilot goed benut

Zes melkveebedrijven kregen voor onderzoek in 2014 de ruimte om meer kunstmest-N op hun bedrijf te gebruiken dan de generieke gebruiksnormen.

De bedrijven kregen een vrijstelling, maar hadden zeker niet de vrije hand. Voor hen gelden alternatieve, hogere plafonds voor kunstmest-N gebruik. De bedrijven zijn geselecteerd omdat de opbrengst van gras en maïs (in kg droge stof en stikstof per ha) duidelijk hoger is dan de opbrengsten waarop de gebruiksnormen zijn afgestemd.

Laag bodemoverschot

Meer kunstmest-N resulteert op deze bedrijven naar verwachting vooral in meer opbrengst en slechts tot een beperkte toename van het stikstofoverschot. Naar verwachting kunnen deze bedrijven met meer kunstmest-N toch voldoen aan de nitraatnorm. In het project wordt onderzocht hoe de extra kunstmest-N wordt verdeeld over de percelen gras en maïs en over de verschillende snedes gras. Bovendien is de vraag of de extra stikstof, zoals verwacht, goed wordt teruggewonnen en of het bodemoverschot van

stikstof lager blijft dan de maximaal acceptabele hoeveelheid.

Eerste ervaringen

Op 14 november werden de ervaringen en resultaten besproken. De extra beschikbare stikstof (20 tot 50 kg/ha) is vooral ingezet in gras, maar soms ook in maïs. Enkele veehouders kozen ervoor de extra stikstof vooral te geven in de eerste twee snedes gras in de verwachting dat de benutting daar het hoogst zou zijn. Andere veehouders verdeelden de extra stikstof liever over alle snedes. Hun argument: in de latere snedes kan stikstof belangrijk zijn om gebreksverschijnselen zoals kroonroest te beperken. Ook het risico van verliezen door eventueel tegenvallend weer voor de eerste snedes speelde mee.

Goed benut

De veehouders gaven aan dat de stikstof goed benut is. De eerste resultaten laten dat ook zien. De

N-gehalten in het gras waren op veel bedrijven al enkele jaren aan het dalen en dat proces was dit jaar omgekeerd. Dat is deels ook te danken aan het relatief warme weer, waardoor de stikstofmineralisatie in de bodem goed en vroeg op gang kwam. Ook de andere Koeien & Kansen bedrijven zien dit jaar een stijging van het RE-gehalte in de voorjaarskuilen.

Opvallend was dat de veehouders in de discussie over veel meer onderwerpen wilden uitwisselen dan alleen de stikstofverdeling. Ze zien nauwkeurig en vakkundig aanwenden, gebruik van de juiste meststoffen en goed bodembeheer als de basis.

*Koos Verloop, Gerjan Hilhorst,
Wageningen UR*

Rijk Baltus over de stikstofpilot

"Ik oogst hier in de Wieringermeer gras met te weinig ruw eiwit (RE). Wij zaaien elk jaar veel nieuw land in, en hebben het water en de zuurstof in de bodem dus goed op orde. Maar we komen stikstof tekort en oogsten veel gras met heel weinig eiwit erin. Ik kom niet aan de benodigde 160 gram RE in het rantsoen van de koeien en dus moet ik soja toevoegen. En daarmee komt weer meer fosfaat het bedrijf op.

Als we meer stikstof op het land gebruiken en het ook weer oogsten, dan is er niks aan de hand. Voor een aantal bedrijven is de steeds strakkere stikstofnorm te krap geworden. De wet gaat volgens mij uit van een opbrengst van 11 ton per ha, met een stikstofleverend vermogen van 160. Dus als je grond hebt met een lager vermogen en meer oogst, dan kom je tekort. Onze voormalige akkerbouwgrond heeft een stikstofleverend vermogen van 80 à 90; dus ik mis al 70 kilo. Bovendien haal ik 17 tot 18 ton gras per hectare van het land. Bedrijfsspecifiek bemesten past dus heel goed bij mijn bedrijf.

Ik heb de extra stikstof die we in de pilot mogen gebruiken ingezet

in de eerste en tweede snede. Hoe eerder je meer kunt bemesten, hoe groter de kans is dat je het terughaaft. We hadden het weer mee dit jaar en kwamen nu gemiddeld op 157 gram RE, terwijl 140 normaal is hier. Het zou ideaal zijn om op 170 g RE te komen. Dan moet de bemesting nog hoger, maar we kijken tijdens de pilot elk jaar of we een hogere onttrekking hebben gehaald en werken met het 3-jarige gemiddelde. Verantwoord bemesten is de toekomst!"

